

Jest sice správným, že zákon stanoví lhůtu k podání dovolání jako neprodlužitelnou a soud není oprávněn ji prodlužovati; avšak tu o prodloužení v podstatě nejde. Dovolání mělo být podáno podle Šu 149 c. ř. s. zároveň s návrhem na navrácení v předešlý stav a měl zmeškaný úkon procesní být ihned s návrhem vykonán. Ale tato závada jest pouhou formální vadou podání ve smyslu Šu 84 c. ř. s. a soud měl sám od sebe naříditi její odstranění (§§ 84, 85 c. ř. s. a zodpovědění otázek k § 84 c. ř. s.). Proto měl soud podle Šu 85 c. ř. s. dáti žalovaným k odstranění formální závady lhůtu. Neučinil-li tak hned, nýbrž teprve až s vyřízením návrhu, nemění se v podstatě na věci ničeho. Zákon vychází v případech, kde jde o pouhou formální vadu, která nebrání věcnému vyřízení, s hlediska, že takové vady nemají být příčinou zamítnutí návrhu, nýbrž ukládá soudu povinnost, by napřed formální vada byla odstraněna s jeho pomocí. Tomuto stanovisku by odporovalo, kdyby pro formální vadu, kterou měl soud nechat odstraniti, byl návrh zamítnut z toho důvodu, že soud vadu odstraniti nedal hned, nýbrž teprve, když vyřizoval návrh věcně. Podle této úvahy neprodloužil soud protiprávně lhůty k podání dovolání, když ji určil vskutku jen za účelem odstranění formální vady, třeba se to stalo až při vyřízení návrhu na navrácení v předešlý stav. Dovolání podané v této lhůtě lze proto pokládati za podané včas.

Čís. 6257.

Byla-li sprostředkovatelská provise splatna pod podmínkou skutečného převzetí zboží, nemá na ni sprostředkovatel nároku, došlo-li odůvodněně ku stornu smlouvy.

(Rozh. ze dne 9. září 1926, Rv I 928/26.)

Žaloba o zaplacení provise za sprostředkování prodeje dříví byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dle provisní listiny ze dne 11. října 1923 záležela sprostředkovatelská činnost žalobcova v pojmenování nákupního pramene, t. j. panství, patřícího velkostatkáři H-ovi, a žalobce zajistil si touto smlouvou provisi 3 Kč za 1 m³ jednak pro případ kupu (odst. 1 listiny), jednak pro případ »jinakého obchodního spojení« (odst. 4 smlouvy). Nyní domáhá se provise ze zbytkového množství, ohledně něhož žalovaní jako kupitelé s majitelem panství jako prodávajícím dodatečně ujednali storno, a uvádí, že při tomto rozvázání smlouvy dostalo se žalovaným ve formě náhrady škody a ušlého zisku skvělého příjmu. Ale v tomto směru již odvolací soud správně poukazuje na to, že dle provisní listiny byla smlouvená provise splatna po převzetí dříví. Této podmínce smluvní nelze podle Šu 914 obč. zák. přikládati jiný smysl než ten, že nárok na

provisi není založen již pouhým dojednáním smlouvy kupní. Jak zjištěno, žalovaní převzali jen část dříví, zbytek však, na nějž dle propočtu žalobcova připadla by zažalovaná provise, žalovanými dosud převzat nebyl, takže žalobci ohledně tohoto množství dříví dosud nevznikl nárok na provisi. Připustiti jest, že nesrovnávalo by se se zásadou poctivosti v právním životě, kdyby byli žalovaní ujednanou kupní smlouvu, podle níž se řídí odměna sprostředkovatelova, před převzetím zakoupeného dříví bez nutkavých příčin zcela nebo z části stornovali, zejména kdyby tak činili obmyslně, takže by jich chování směřovalo právě k tomu, by zmařen byl nárok sprostředkovatelův na odměnu. Zásadu tuto vyslovil tento nejvyšší soud již ve více rozhodnutích, zejména č. 4727 a 5178 sb. n. s. Ale případ takový tu nenastal. Dovolatel přehlíží skutková zjištění nižších stolic, že smlouva kupní, kterou žalovaní s majitelem panství ujednali, týkala se jen dříví zdravého a že žalovaní nebyli smluvně povinni převzítí dříví nakažené, červené nebo broukem lineatem napadené, dále že po odebrání první části zmíněného dříví stávala se věc komplikovanou, mělo-li by býti probíráno dříví zdravé od nakaženého, že totiž toto roztrídění bylo těžko proveditelné a dlouho by trvalo, a, jak výslovně zjištěno, zatím by dříví zkáze podléhalo. Došlo-li k stornu ohledně tohoto zbytku za těchto okolností, nelze dospěti k závěru, že se tak stalo bez nutkavých příčin a že dokonce směřovalo k tomu, by zmařen byl nárok žalobcův na odměnu, vázaný na podmínku skutečného převzetí dříví. Z té okolnosti pak, že dosud nedošlo k převzetí dříví, o němž jde, jest též patrné, že toto storno nelze považovati za jakýsi samostatný případ »jinakého obchodního spojení«, v odstavci 4 provisní listiny miněného, totiž za jakýsi zpětný prodej dříví původně nakoupeného za cenu o 10 Kč za 1 m³ vyšší a že tudíž z něho nelze ve prospěch žalobcův nic dovoditi. Okolnost, že při tomto stornu zavázal se majitel panství nahraditi žalovaným vzešlou škodu včetně ušlého zisku a na jakém podkladě výše náhrady této byla stanovena, jest pro tento spor nerozhodná. I kdyby byli, jak dovolatel míní, žalovaní majiteli panství lstivě předstírali, že musí platiti z tohoto zbytku žalobci provisi, nevzešel by tím dle §u 870 a násl. obč. zák. nárok žalobci vůči žalovaným na vydání části oné náhrady ve výši smluvní provise, nýbrž šlo by jen o poměr mezi žalovaným a majitelem panství, na jehož úkor by byli žalovaní obohaceni. Nepřísluší tedy žalobci nárok na další provisi.

Čís. 6258.

Do vydržecí doby služebnosti cesty nelze započísti dobu užívání cesty jako veřejné obecní cesty.

(Rozh. ze dne 9. září 1926, Rv I 995/26.)

Žalobě o oduznání služebnosti cesty bylo oběma nižšími soudy vyhověno, odvolacím soudem z těchto důvodů: Prováděje odvolací důvod nesprávného právního posouzení rozepře,